

امکان‌سنجی شکل‌گیری ائتلاف نظامی عربی در منطقه‌ی خلیج فارس با تأکید بر زمینه‌های ژئوپلیتیکی مؤثر^۱

رضا رحیمی

نویسنده مسئول، دانش‌آموخته دکتری جغرافیای سیاسی دانشگاه تهران، تهران، ایران
Reza_rahimi68@ut.ac.ir

کیومرث یزدان پناه

دانشیار جغرافیای سیاسی دانشگاه تهران، تهران، ایران kyazdanpanah@ut.ac.ir

چکیده

در سال‌های منتهی به سال ۲۰۲۰ میلادی، منطقه‌ی ژئوپلیتیکی جنوب غرب آسیا، متأثر از برخی عوامل ژئوپلیتیکی مثل تلاش برخی کشورهای عربی برای شکل‌دهی به یک ائتلاف نظامی عربی، آبستن تحولات فراوانی شد، که زمینه‌های تنش و درگیری را در منطقه افزایش داد. ائتلاف نظامی عربی مورد اشاره که متأثر از زمینه‌های ژئوپلیتیکی در منطقه طرح‌ریزی و دنبال می‌شود، برای بسیاری این سؤال را به وجود آورده است که آیا می‌توان در آینده‌ی نزدیک انتظار تحقق چنین ائتلافی را داشت؟ پژوهش حاضر که بر مبنای نظریه‌ی نواقع‌گرایی، به شناسایی و تحلیل عوامل ژئوپلیتیکی مؤثر بر این ائتلاف نظامی پرداخته، با بهره‌گیری از تکنیک تحلیل اثرات متقاطع و نظر کارشناسان در پی امکان‌سنجی شکل‌گیری این ائتلاف نظامی برآمده است. براساس نتایج مطالعه‌ی پیش‌رو و متأثر از برخی عوامل مختل‌کننده که قدرت اثرگذاری بیشتری دارند، احتمال شکل‌گیری این ائتلاف، ضعیف ارزیابی می‌شود. در این شرایط بایسته است کشورهای منطقه ضمن تلاش برای کاهش زمینه‌های تنش، فصل جدیدی از همکاری‌های نظامی و امنیتی را باهدف پایان دادن به دوران جنگ و ناامنی در پیش بگیرند.

واژه‌های کلیدی: ائتلاف نظامی عربی، امنیت، ایران، تکنیک اثرات متقاطع، جنوب غرب

آسیا، ژئوپلیتیک

تاریخ دریافت: ۹۸/۱۱/۰۴ تاریخ بازبینی: ۹۸/۱۲/۱۷ تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۲/۲۴

فصلنامه سازمان‌های بین‌المللی، سال ۴، شماره ۱، بهار ۱۳۹۹، صص ۱۶۱-۱۸۹